

Sekmadienio sriuba su pabarstukais (Dvi savaitės iki pagrobimo)

Močiutės maišeliai po akimis pūpsėjo kaip minkštučiai oriniai blyneliai. Prisimerkusi ir giliai šnopuodama ji iš lėto artėjo prie minkštasuolio. Jos liežuvio galiukas kyšojo tarp lūpų.

– Amare, aukseli, gal galėtum man pagelbėti... Man akyse vėl migla.

Močiutės ranka slydo apčiuopomis svetainės siena. Ji vilko kojas žingsnelis po žingsnelio tarsi slidininkas, šliuoždamas per storą sniego pusnį. Ant balto kilimo išryškėjo dvi pėdų paliktos šliužės. Jos rodomasis pirštas jau beveik siekė šviesos jungiklį – vieną iš jos kelionių po kambarį atokvėpio salelių.

– Aš jau netoli minkštasuolio, tiesa?

Jai buvo likę keletas metrų. Tyliai nusėlinau po stalu ir susigūžiau kaip pelytė, stebėdama pro šalį šiūruojančias jos pėdas. Ideali vieta pasalai. Man trūkčiojo pilvas nuo vos tvardomo juoko. Vis dėlto nesusivaldžiau ir silpnas cyptelėjimas išsprūdo pro lūpas.

– Amare, jei vėl sumanei mane išgąsdinti, žinai, kas tavęs laukia! Pasiruošiau: trys, du, vienas. Šuolis! Ir staiga...

– Amare, gal tau protas pasimaišė?! – per svetainę nuaidėjo mamos balsas.

Pakėliau galvą: tarpduryje, susiėmusi už galvos, stovėjo mama.

– Gerai jau, gerai. Tik pajuokavau, – burbtelėjau.

– Tai bent juokeliai! Nori močiutei įvaryti nuomari? Naudojiesi tuo, kad ji beveik nieko nemato!

Jau norėjau eiti pasitikti mamos, bet tą akimirką svetainėje dingo šviesa. Netrukus vėl išsižiebė. Ir vėl užgeso.

– Kas čia vyksta? – išgirdau pro šalį praeinančios mamos balsą ir žingsnius.

Su plačia šypsena veide močiutė stovėjo atsirėmusi į sieną ir nugara spaudinėjo jungiklį.

– Sveiki atvykę į senjorų diskoteką! – sušuko ji ir ėmė linguoti klubais į šalis.

– Mama, ar tau visi namie? Kur tavo akiniai? Juk tau gydytojas liepė ilsėtis, – piktinosi mama ir truktelėjo močiutę link minkštasuolio. – Eikš šen ir tiesiog ramiai pasėdėk!

Močiutės sijono kraštas užkibo už kėdės ir apnuogino jos venų išraizgytas blauzdas.

– Amare, atnešk ko nors atsigerti... O tu, mama, turėtum nesiškirti su savo akiniais. Pasikabink juos ant kaklo. Antraip vėl kur nors užkliūsi ir parpuls. Juk nebesei jaunuolė. Tad ir elkis, kaip pri-dera tavo amžiaus žmogui.

Močiutė papurtė galvą, bet atsisėdo ant minkštasuolio.

Paėmusi nuo virtuvės stalo stiklinę, prileidau vandens iš čiaupo. Mama vis dar pamokslavo – taip mudvi su močiute vadindavome jos išvedžiojimus apie tai, kaip, jos nuomone, derėtų ar nederėtų elgtis.

– Ponia, štai jūsų išskirtinio skonio vanduo iš čiaupo! – įsiterpiau kiek įmanydama garsiau ir palinkusi ištiesta nugara kaip gerų manierų padavėjas pasiūliau močiutei atsigerti.

Ji man nusišypsojo. Įbrukau jai į delną stiklinę ir klestelėjau šalia ant minkštasuolio. Mama įtariai nužvelgė močiutę, paskui dėbelėlė į mane.

– Einu paieškosiu tavo akinių, – tarė ji. Nuėjusi prie spintos, mama nusistebėjo: – Kam tau tiek laikraščių, jei vis vien beveik nieko negali įskaityti?!

Močiutė gurkštelėjo vandens.

– Amare, tavo mamai atrodo, kad man atsisukę varžteliai, bet iš tikrųjų mano galva tebedirba kuo puikiausiai. Aš galbūt sena ir jau nebevikri, bet dar nesu nukvakusi, – pasiguodė man močiutė ir pabaksnojo pirštu sau į raukšlėtą kaktą. – Įsimink tai.

Aš linktelėjau ir dirstelėjau į mamą, būgštaudama, kad ji nugirdo močiutės žodžius.

– Štai kur jie! – šuktelėjo mama, iš po laikraščių šūsnes ištraukdama akinius.

Atėjusi prie mūsų, ji pabandė juos uždėti močiutei ant nosies.

– Šitiek dar įstengiu ir pati, – pyktelėjo močiutė, pasičiupo akinius ir užkabinusi juos už ausų ėmė dairytis po kambarį.

Ji atrodė lyg kurmiukas, ką tik išlindęs į žemės paviršių. Maži blizgantys rutuliukai žybsėjo už storų apskritų stiklų.

– Vis dėlto dėkui, – staiga tarė ji ir atsisuko į mane. – Išties juk su jais kur kas geriau matau, – pridūrė pamerkdama man akį. – Na, gerai, einu toliau gaminti. Antraip labai susivėlinsiu.

Įsirežusi ji pakilo nuo minkštasuolio ir nušiūravo vilkdama kojas į virtuvę.

– Mielosios, važiuokit namo. Aš susitvarkysiu pati.

Ji ėjo ištiesusi priešais save delnus, tarsi šoktų polonezą. Močiutė – su akiniais ar be jų – vis vien beveik nieko nemato. Tą ji man prisipažino prieš keletą savaičių: žvelgdama tiesiai prieš save ji mato tik spalvas ir dėmes, o kiek ryškesnį vaizdą įžiūri šnairuodama į šonus. „Bet vis vien tai – tarsi atspindys kreivame veidrodyje“, – pasiguodė ji man. Močiutė matė pasaulį iškraipytą ir išstampytą. O akiniai padėties nė kiek negerino. Žinoma, jai buvo būtina nedelsiant kreiptis į akių ligų gydytoją, bet ji to visiškai neketino daryti.

Mama pakinkavo galva. Pabučiavusi močiutę, ji nuėjo prie laukųjų durų. Aš kurį laiką dar palūkuriavau virtuvėje stebėdama močiutę. Ji linksmai niūniavo. Jos pirštai slydo virtuvės siena, kol

pasiekė šaldytuvą. Bėgant metams rankos buvo tapusios jos akimis. Močiutė aplinkoje orientavosi apčiuopomis.

Ji atidarė šaldytuvą, ištraukė iš jo didžiulį sriubos puodą ir užkaitė ant viryklės.

– Mažyte, eik sau ramiai namo. Rytoj vėl laukia ilga diena mokykloje.

Dešinė ranka pamojavusi man, kairiąja ji pagrabinėjo tarp prieskonių indelių.

– Šiek tiek druskytės, ir bus gatava sriubytė!

Močiutė rankoje laikė indelį rožiniu dangteliu. Išsyk atpažinau jį.

– Ėėė, močiute... – sušnabždėjau.

Ji prisikišo indelį priešais akinius, papurtė jį ir vienu rankos mostu subėrė visą jo turinį į puodą.

– Norėjai dar kažką pasakyti, brangute?

– Ne, nieko. Skanaus!

Ant indelio mažomis aukso spalvos raidėmis buvo parašyta: „Kepiniams puošti“. Rožiniai, geltoni ir mėlyni pabarstukai linksmai teškėjo į sriubą. Aš pamojavau močiutei ir garsiai sušukusi „Atia!“ užtrenkiau paskui save laukujes duris.

Ar galima juokais gąsdinti labai garbaus amžiaus žmogų?

A: Taip, bet tik tuo atveju, jeigu esi tikras, kad ir jam bus juokinga.

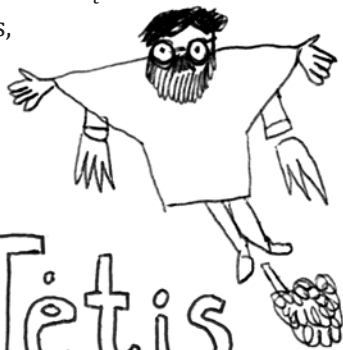
B: Taip, bet tik tuo atveju, jeigu iš anksto su juo susitarei, kad pulsį.

C: Ne, nes jis gali užsigauti arba mirtinai išsigąsti tiek tiesiogine, tiek perkeltine prasme.

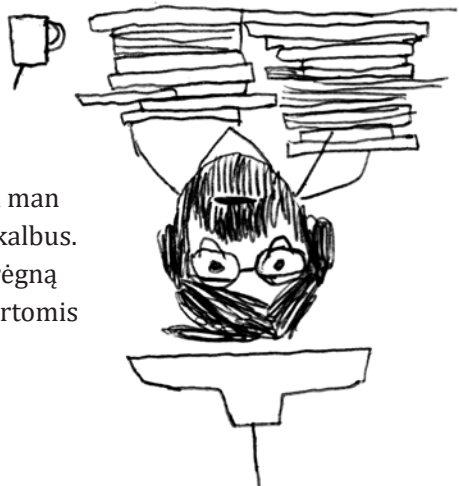
Aukštyn kojom (13 dienų iki pagrobimo)

Mano tėtis horizonte pamažėle traukėsi į mažytį taškelį. Jo lietpalčio skvernai plevėsavo palei dviračio ratų stipinus. Jis išlėkė iš namų lyg akis išdegęs, palikdamas atlapotas laukujes duris. Iš koridoriaus stebėjau, kaip jis tolydžio tolsta. Dar keletas sekundžių, ir jis pradings už posūkio.

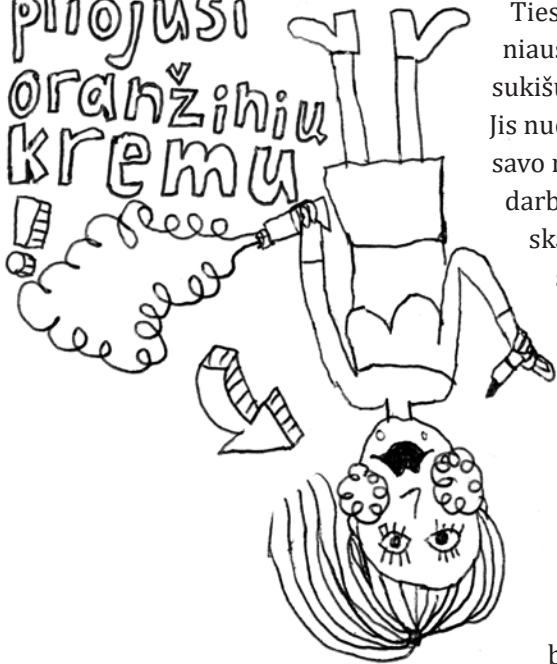
„Tu esi Betmenas, – pavadinau jį syki, kai jis mane vežė užsisodinęs ant dviračio bagažinės, o jo lietpalčio skvernai nepaliaujamai plakėsi man į kojas. – Darbo valandomis tu esi mokytojas, o vakarais tampi kaimo didvyriu. Lietpalčio skvernai, besiplaikstantys vėjyje, yra tavo sparnai. Kol aš miegu, tu, pavirtęs į motorizuotą šikšnosparnį, gelbėji pasaulį. Teisingas ir negailestingas!“ Tėtis tada man nieko neatsakė. Jis apskritai nėra itin kalbus. Prisistatydamas jis visuomet atkiša drėgną delną su tabaluojančiais pirštais lyg virtomis

Tėtis

JETA, išsite-
pliojusi
oranžiniu
kremu

dešrelėmis ir pasako: „Aš esu Janas. Tiesiog Janas.“ Tiesiog Janą namie dažniausiai galima pamatyti sukišusį nosį į popierių šūsnį. Jis nuolatos užsiėmęs – taiso savo mokinių kontrolinius darbus, o jei netaiso, tuomet skaito knygas, ruošdamasis pamokoms. Arba skaito laikraščius – akiračiui plėsti. Galiausiai sekmadieniais savo skaitymo maratoną užbaigia sprendamas sudoku.

O, jeigu mano tėtis iš tikro būtų superdidvyris! Tuomet jis, be abejonės, būtų mane išgelbėjęs. Man jau gerokai

įskaudo rankos. Močiutės teigimu, kurį laiką pastovėti ant galvos yra geriausias būdas kraujui sutekėti į smegenis: taip imi aiškiau mąstyti. Šiandien manęs mokykloje laukė kalbos testas, o aš jam nepasiruošiau. Todėl jau geras penkias minutes stovėjau žemyn galva koridoriuje ir stebėjau mūsų keistąją šeimynėlę.

– Mama, Amarė ir vėl tai daro, – išgirdau Jetos balsą.

Staiga koridoriuje į mane ėmė spėriai artėti Jetos pėdos. Dar man nespėjus susivokti, ji stumtelėjo mano kojas į šoną.

– Traukis šalin! Per tave pavėluosiu į mokyklą.

Ji prasibrovė pro mane į tualetą, o aš likau stovėti svyrinėdama į šonus.

Jeta šiuo metu išgyveno paauglystės periodą. Prieš keletą mėnesių ji vieną rytą atsibudo su nelaukta iššokusiais spuogais ant veido, o vėliau jų tik daugėjo. Pastaruoju metu Jeta po namus vaikštinėdavo išsiterliojusi veidą kremu. Oranžiniu. Ir dar ji pamėgo tepliotis lūpas ryškiai raudonais lūpų dažais. Mano sesuo dabar man priminė barbę didelėmis krūtimis.

– Jeta, tu esi sukništa paauglė! – sušukau jai. – Oranžinė paauglė!
– Leisk jai daryti, ką nori.

Prieš mano akis išniro mamos kojines. Vienoje iš jų žiojėjo skylė ir pro ją kyšojo raudonai nulakuotas mamos pėdos pirštas.

– Mama, tu net atvirksčiai atrodai žavingai, – bandžiau meilintis saldžiu balseliu.

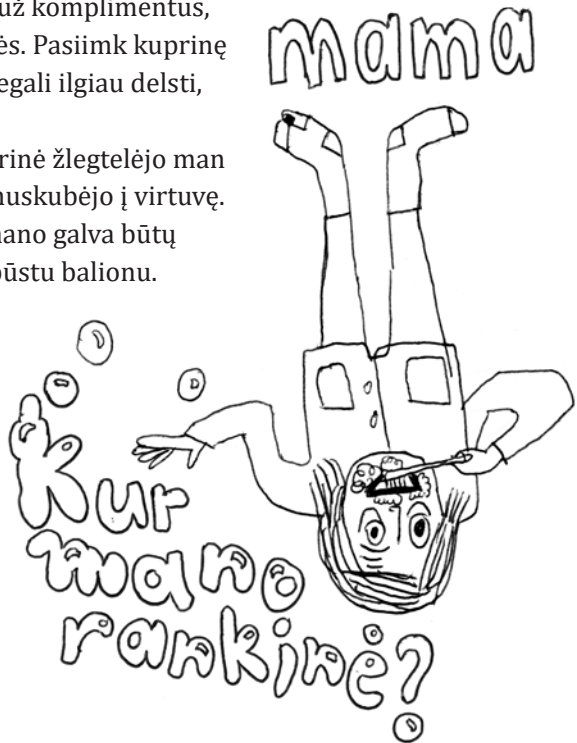
Ji pasilenkė ir pabučiavo mane.

– Amare, ačiū tau už komplimentus, bet jie tavęs neišgelbės. Pasiimk kuprinę ir dumk į mokyklą. Negali ilgiau delsti, antraip vėl pavėluosi.

Mano mėlyna kuprinė žlegtelėjo man priešais nosį. Mama nuskubėjo į virtuvę. Jaučiausi taip, tarsi mano galva būtų virtusi per kietai pripūstu balionu.

– Ar tu galų gale pasitrauksi?!

Atsklidęs aitrus kvėpalų aromatas erzino man nosį. Praeidama pro šalį Jeta dar sykį stumtelėjo mane.

– Jei tu šiandien nenusiteikusi eiti į mokyklą, tai ir neik. Nors, aišku, neišdrįsi praleisti pamokų!

Pagriebusi nuo palangės striukę, Jeta išmovė lauk, vienu mostu užtrenkdama laukujes duris.

– Sudie, mieloji! – garsiai šūktelėjo mama pavymui.

Ji virtuvėje be perstojo traukiojo spintelių stalčius, paskui, nubėgusi į svetainę, ėmė blaškytis iš kampo į kampą. Grindų lentos, atkartodamos jos žingsnius, sutartinai girgždėjo po mano delnais. Stebėjau, kaip į mano pirštus tolydžio vis daugiau priplūsta kraujo.

– Amare, gal kartais matei mano rankinę? – kyštelėjusi galvą į koridorių paklausė mama ir įsigrūdo atgal į burną dantų šepetėlį.

– Ne, tikriausiai ji guli ten, kur ją būsi pasidėjusi, – atsakiau.

Rasti kur nors namie užmestą mamos rankinę geriausiai sekdavosi tėčiui. Deja, jis buvo jau seniai išėjęs.

Regis, mamos mokiniams netrukus teks laukti jų vėluojančios auklėtojos. „Auklėtoja Žaklina“, – taip ją vadina mokykloje. Ne Žaku, kaip įprasta namie. Kreiptis į mokytoją vardu Žakas mokiniams pasirodė nemandagu.

Pastebėjau iš virtuvės kyšantį mamos rankinės dirželį. Vadinasi, paieškos neturėtų ilgai užsitęsti. Juk visada galiausiai ją suranda.

Mane išpylė prakaitas. Baigė tikseti paskutinės minutės. Nuleidau kojas žemyn. Deja, galvoje neįvyko jokių pokyčių. Šiaip ar taip – jokio kalbinio stebuklo. Gal iš tikro vertėtų pasinaudoti krūtingosios Jetos pasiūlymu ir praleisti šios dienos pamokas?

– Atia, mama! – šūktelėjau maudama pro duris ir linksmai nušokliauau prie dviračio.

Užšokusi ant balno žaibiškai išmyniau iš kiemo. Pavymui nuaidėjo laukujų durų trinktelėjimas ir tolstantis mamos kulniukų kaukšėjimas šaligatviu. Turėjau kuo greičiau apsispręsti. Nutariau ilgiau nebesvarstyti ir pasukau vairą į kairę. Tada iš visų jėgų nudūmiau gatvę.

Vėjas švelniai glostė man skruostus. Kelią pas močiutę pažįstu taip, kad galėčiau jį numinti dviračiu užrištomis akimis. Įveikti

atstumą nuo mūsų iki močiutės namų trunka septynias minutes ir keturiasdešimt sekundžių. Kelyje buvau jau šešias minutes. Priešakyje išniro baltas namas, paskutinis priešais ilgą kopų viršūnę. Finišo tiesioji. Ilgos medžių šakos, apglėbusios namo stogą, siūbavo aukštyn žemyn, tarsi man džiugiai mojuotų pasitikdamos. Močiutės miegamojo viršutiniame aukšte užuolaidos buvo atitrauktos. Įvažiavusi į kiemą stipriai nuspaudžiau stabdžius ir nulipau nuo dviračio. Du sykius giliai įkvėpiau ir iškvėpiau. Tada paspaudžiau skambutį.

Už durų pasigirdo bruzdesys ir po kelių akimirkų tarpduryje pasirodė močiutė.

– Tai bent viešnios sulaukiau! – nuskambėjo nuostaba močiutės balse.

– Ar galėčiau šią dieną praleisti pas tave?

Močiutė palingavo galva ir prisimerkusi apsižvalgė į kairę ir į dešinę.

– Ar tavęs niekas nematė?

– Ne...

– Prisieik, Amare! Čia ne juokai!

Patvirtindama savo žodžius, nusispjoviau ant žemės.

– Prisiekiu.

– Tada eikš.

Močiutė tiesiu taikymu nuėjo prie laidinio telefono, įsispitrijo į milžinišką užrašų knygelę su telefonų numeriais ir suspaudinėjo mygtukus.

– Labas rytas, jums skambina Amarės de Vrys iš 8b močiutė.

Amarė šįryt stiprokai sunegalavo, tad šiandien pabus pas mane, – išbėrė žodžius močiutė ir palinksėjo: – Be abejo, taip ir padarysiu. Visoooo!

Iš lėto atsisukusi į mane suraukė antakius ir įbedė klausiamą žvilgsnį į mane. Džiugiai pakštelėjau jai į skruostą.

– Močiute, pažadėk, kad niekam manęs neišduosi.

Netarusi nė žodžio, ji lėtai nuėjo koridoriumi. Tada neatsisukdama mestelėjo:

– Kokia šiandien graži diena, pati tinkamiausia praleisti pamokas.

Tomis dienomis, kai lankydavausi pas močiutę, mes dažniausiai laiką leisdavome kaimyno pievoje, buvusioje ganykloje. Karvės ten jau seniai nebesiganė. Toje pievoje mudvi su močiute svaidydavome akmenis. Nesiliaudavome jų mėtę tol, kol iš nuovargio nebeįstengdavome pakelti rankų. Išsviesdamos iš rankos akmenį išleisdavome tokią gerklinį riksmą, panašiai kaip profesionalios tenisininkės per rungtynių transliacijas. Tai padėdavo išvalyti galvą. Sulig kiekvienu akmeniu atsikratydavau įkyrių kankinančių minčių. Kartais mano galvoje jų susikaupdavo ištisas knibždelėlynas. Kad išnarpliočiau šitą gniutulą, buvau užsivedusi užrašų knygelę, kur tas mintis užsirašinėdavau. Tai buvo mano gelbėjimo ratas. Bet močiutės akmenys irgi puikiai veikė. Ganykla po mūsų pasvaidymo būdavo „primėtyta galvos skausmų“, mano galva – ištuštėjusi, o močiutės – išraudusi.

Tačiau šiandien močiutė pasiūlė kitą planą: vyksime į Midelburgą, didžiausią miestą apylinkėse, ir ten eisime į kiną.

– Nagi, Amare, atsistok šalia manęs. Autobusas gali pasirodyti bet kurią akimirką, be to, dar ir kaimynai gali tave pamatyti!

Ji tūnojo įsispraudusi į autobusų stotelės kamputį, pūkšdama lyg jūrų liūtas. Mudvi abi buvome iki pat nosies apsimuturiavusios storais šalikais. Močiutės teigimu, tik taip mums pavyks „nepastebėtoms išvykti iš kaimo“.

Iš jaudulio man ėmė mausti pilvą. Ką reikėtų daryti, jei kas nors iš mokyklos mane pastebėtų čia besisukiojančią? O jeigu kuri nors iš mokytojų, turinti šiandien laisvadienį, netyčia eitų pro šalį?

Pasistiebusi ant pirštų galiukų vedžiojau pirštu palei skaičius, surašytus tvarkaraštyje. Mūsų autobuso numeris buvo penkioliktas.